

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2025

for Røde Kors

Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Røde Kors oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå [her](#).

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet, offentlig sektor og organisasjoner har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr. Virksomheter bidrar til utvikling, innovasjon og bedre levekår, men aktiviteten medfører også risiko og reell skade. Derfor har virksomheter en nøkkelrolle i arbeidet for å nå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5-gradersmål. Dette gjøres best i samarbeid. Etisk handel Norge er en medlemsorganisasjon og flerpartssamarbeid med næringsliv, fagbevegelse, arbeidsgiverorganisasjoner, sivilsamfunn og offentlig sektor som sammen adresserer de komplekse utfordringene i de globale leverandørkjedene som den enkelte virksomhet ikke kan løse alene.

Åpenhet, ansvarlighet og kontinuerlig forbedring er grunnleggende i dette arbeidet. Denne medlemsrapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men favner bredere temaer som klima, miljø og antikorrupsjon. Vårt rammeverk bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger – internasjonale anerkjente standarder som ligger til grunn for Etisk handel Norges 13 prinsipper for bærekraftig forretningspraksis. Disse prinsippene omfatter menneskerettigheter, anstendig arbeid, miljø/klima, dyrevelferd og antikorrupsjon.

Alle medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til å gjennomføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på fremdrift i et eget arbeid. Virksomheter på vårt kvalitetsnivå Basis tilfredsstillter åpenhetslovens krav til redegjørelse om aktsomhetsvurderinger. Medlemmer kan også strekke seg etter nivåene Gjennomfører og nå i 2026 Ledende.

Gode aktsomhetsvurderinger handler ikke om å være «risikofri», men om å være transparent og systematisk: å identifisere risiko, forebygge og redusere negativ påvirkning, kommunisere åpent om håndtering og – der det er nødvendig – bidra til gjenoppretting.

Jeg vil takke alle medlemmer for innsatsen, åpenheten og viljen til å bidra til ansvarlige leverandørkjeder. Sammen viser vi hvordan ansvarlig handel kan være til det beste for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Røde Kors ble grunnlagt med formål om å sikre upartisk hjelp til de sårede på slagmarken. I dag gjennomfører vi humanitære aktiviteter over hele verden, tilpasset ulike kontekster og humanitære behov. Vi er del av en verdensomspennende bevegelse med et stort nettverk av frivillige hjelpere og vårt samfunnsoppdrag er det samme som da vi ble stiftet: avdekke, hindre og lindre menneskelig nød og lidelse.

Røde Kors er opptatt av bærekraft og har dette som et innkjøpsprinsipp. Det betyr at vi aktivt skal bidra til å imøtekomme dagens behov uten å ødelegge muligheten for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Ved kjøp skal det tas hensyn til etiske, sosiale, økonomiske og miljømessige forhold gjennom krav som stilles til oss selv og våre samarbeidspartnere. Vi forplikter oss til å sørge for at vi minimerer vår negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Det krever at vi hele tiden ser på hvordan vi jobber, i egne aktiviteter og i samarbeid med andre.

Klimakrisen rammer de som har minst aller hardest og skaper i økende grad humanitære behov. Vi ser også at humanitær innsats kan gi negative klima- og miljøkonsekvenser. Derfor har Røde Kors inkludert de negative konsekvensene av klimakrisen og reduksjon av eget klimaavtrykk som et viktig satsingsområde. Vi oppfordrer alle til å lese rapporter om temaet på nettsidene våre, se www.rodekors.no/vart-arbeid/klima/.

Landsstyret har vedtatt nye bestemmelser mot korrupsjon, som gjelder både ansatte og frivillige. Disse har vært viktige å få på plass. De nye bestemmelsene er publisert på vår nettside Regler for innkjøp på www.rodekors.no/innkjop, sammen med informasjon om hvilke andre krav vi setter til oss selv og leverandørene våre.

Røde Kors er opptatt av åpenhet om kritikkverdige forhold og ønsker en svært lav terskel for å melde fra om forhold en mener bør følges opp. Organisasjonen har etablert systemer som skal gjøre det enkelt å si fra.

Vi har gjennom fjoråret fortsatt arbeidet med å bedre kravene vi har mot samarbeidspartnerne våre, og hvordan vi samler inn informasjon. Dette har hjulpet oss til å øke sannsynligheten for å ta riktige beslutninger og være transparente i alle aktiviteter. Vi har gjennomført besøk hos to fabrikker i Kina som produserer plagg til hjelpekorpsuniformene.

For at Røde Kors skal ha en så positiv påvirkning som mulig på mennesker, samfunn og miljø, må vi gjøre tydelige prioriteringer i risikoområder og hvordan vi går frem. Dette er særlig viktig i kontekster der de humanitære behovene er størst. Røde Kors er ofte til stede i utsatte regioner på utenlandsprosjektene våre. I disse prosjektene er risikoen for negativ påvirkning stor, og vi må ofte gjøre vanskelige avveininger av dette opp mot verdien av å redde liv og den humanitære innsatsen vår.

Grete Herlofson
Generalsekretær

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Røde Kors

Adresse hovedkontor

Hausmanns gate 7, Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

Røde Kors bidrar til beskyttelse og hjelp både før, under og etter konflikter, kriger, naturkatastrofer og andre humanitære kriser. I Norge bidrar vi hver dag til inkludering, fellesskap og livsmestring. Røde Kors er en viktig del av den nasjonale beredskapen. Vi deltar aktivt i redningstjenesten og bidrar ved ulykker, kriser, søk- og redningsaksjoner og andre beredskapssituasjoner.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Se vår hjemmeside for mer informasjon om Røde Kors sin organisering.

<https://www.rodekors.no/om/organisering/>

Røde Kors i Norge er del av Røde Kors- og Røde Halvmåne-bevegelsen som er verdens største humanitære nettverk. Gjennom søsterforeninger i nesten alle land og deres lokale frivillige er Røde Kors til stede både før, under og etter katastrofer, kriser og væpnet konflikt. Vi samarbeider tett med alle deler av bevegelsen for å sikre gjennomføring av humanitære aktiviteter.

Landsmøtet er Røde Kors sin øverste myndighet. I løpet av landsmøtet får representanter for hele landets lokal- og distriktsforeninger anledning til å diskutere og stadfeste veivalgene for virksomheten vår.

Mellom to landsmøter er landsstyret Røde Kors sitt høyeste styrende myndighet. Landsstyret leder landsforeningens virksomhet og forvalter organisasjonens midler i samsvar med hovedprogrammet og vedtak i landsmøtet. Landsstyret representerer Røde Kors i Norge overfor myndighetene i Norge og i andre land, samt overfor Røde Kors- og Røde Halvmåne-foreninger utenfor Norge. Generalsekretæren i Norges Røde Kors rapporterer til landsstyret.

Røde Kors i Norge er organisert i tre nivåer: lokalt, distrikts- og nasjonalt nivå, som igjen er delt i de tre fagområdene Røde Kors Hjelpekorps, Røde Kors Omsorg og Røde Kors Ungdom.

Alle nivåer og områder er forpliktet til å innrette planer, delstrategier og prioriteringer til de målene hovedprogrammet, vår felles strategi, fastsetter. Innenfor landsmøteperioden, og i tråd med vedtatt hovedprogram, gjør landsstyret årlige vedtak om prioriteringer. Dette skjer i samspill mellom de tre organisasjonsnivåene.

Lokalforeningene må i tillegg tilpasse sine planer etter lokale behov. Distriktene bistår lokale ledd med rådgivning, tilrettelegging og opplæring. Distriktene er også pådriverer for at målene i hovedprogrammet kan nås. Distriktet er koordinator og bindeledd mellom lokalt og nasjonalt nivå i organisasjonen.

Nasjonalkontoret representerer Røde Kors overfor nasjonale myndigheter, bistår distriktene og lokale ledd med rådgivning, tilrettelegging og opplæring, og er pådriver for at målene i hovedprogrammet nås. Norges Røde Kors har i tillegg organisert deler av sin virksomhet i aksjeselskap.

Røde Kors-prinsippene er: humanitet, upartiskhet, nøytralitet, uavhengighet, frivillighet, enhet og universalitet.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

3 375 837 000

Antall ansatte

715

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Grete Herlofson tiltrådte som generalsekretær 13.oktober 2025, etter Anne Bergh.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Anne Opsund, fagleder innkjøp

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

anne.opsund@redcross.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Røde Kors har en stor kontraktportefølje, hvor de fleste kontrakter gjelder varer og tjenester til vår egen humanitære innsats og drift. Midlene som Røde Kors mottar er fra offentlige etater, næringsliv, privatpersoner og andre bidrag. Vi inngår også samarbeidsavtaler med offentlige instanser og andre organisasjoner.

Røde Kors har en desentralisert innkjøpsstruktur der behovseier gjennomfører kjøpene. Innkjøp på nasjonalkontoret forvalter regelverk, veiledninger, maler og prosesser, og gir råd og støtte ved behov. De fleste leverandører som Røde Kors bruker er norske, men Røde Kors kjøper også varer og tjenester som produseres i utlandet, inkludert gjennom lokale leverandører ved regionskontorene og igjennom aktiviteter.

Ved store nødoperasjoner og i krevende markeder benyttes Røde Kors som regel IFRC (The International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies) og ICRC (The International Committee of the Red Cross) sin logistikkorganisasjon. Der markedet er særlig krevende, er Røde Kors nødt til å gjøre avveininger der humanitær nytte vurderes å veie tyngre enn risiko.

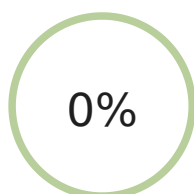
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

5 260

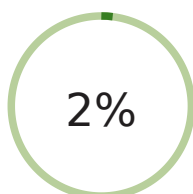
Kommentar til antall leverandører

Antall leverandører er eksterne organisasjoner som Røde Kors betaler til, og inkluderer ikke overføringer som går til andre i Røde Kors bevegelsen

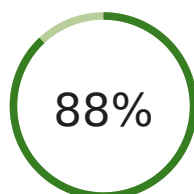
Type innkjøp/ leverandørforhold

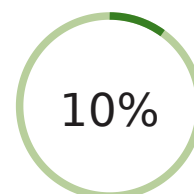
Helt/delvis egeid produksjon

Innkjøp direkte fra produsent

Innkjøp via agent/mellomledd/importør/merkevareleverandører

Annet

Røde Kors har lite egen produksjon av varer, men kjøper varer og tjenester til vår humanitære bistand og til drift av våre aktiviteter. Vi har noen unntak, blant annet kjøper vi noe førstehjelpsutstyr direkte fra produsent i aksjeselskapet Røde Kors førstehjelp. Konsulent- og rådgivningstjenester er her definert som «Annet».

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Kina :	42
Pakistan :	1
Tyrkia :	1
Norge :	203
Libanon :	1
Syria :	1
Myanmar/Burma :	1
Honduras :	1
Kenya :	1
Nigeria :	1
Burkina Faso :	1
Somalia :	1
Sør-Sudan :	1
Libya :	1
Irak :	1
Colombia :	1
El Salvador :	1
Sverige :	5
Storbritannia :	1
Tyskland :	1
USA :	2
Irak :	1
Finland :	1
Danmark :	2
Nederland :	3
Jemen :	1
Ukraina :	1
Uganda :	1
Frankrike :	1

Røde Kors leverer sine humanitære tjenester i inn- og utland, og har leverandører fra mange land. Det å samle alle kontrakter i et system er et langsiktig arbeid som har pågått i 2024 og 2025. Listen som her er vist, er leverandører som så langt er kartlagt og inneholder både tjenester og produkter, supplert med tall hentet fra leverandører.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

8 473

Kommentar til antall arbeidere

Tall er hentet fra leverandør.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Humanitære tjenester	Globalt Norge
-----------------------------	------------------

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: I 2025 skal vi øke mengden kontrakter i kontraktsystemet med 15 % ved årsslutt.

Status: Vi oppnådde målet med å øke kontraktmengden med 15% i fjor, og ser at dette også er et realistisk mål for kommende år.

2

Mål: Vi skal gjennomføre fabrikkbesøk og en stedlig aktsomhetsvurdering på produksjonen av hjelpekorpsset sine uniformer i Kina.

Status: I 2025 gjennomførte vi en on-site aktsomhetsvurdering i Kina på to fabrikker som produserer plagg til hjelpekorpsset sin uniform.

3

Mål: Vi skal gjennomføre en aktsomhetsvurdering i kontraktsperioden på renholdsleverandører på de store lokasjonene i Røde Kors

Status: Prosjektet ble forsinket for å ferdigstille renholdsavtaler på de største Røde Kors lokasjonene. Avtalene ble ferdigstilt i 2025. Prosjektet vil fortsette i 2026.

4

Mål: Vi skal etablere antikorrupsjonsbestemmelser som også gjelder for frivilligheten og ut i alle aktiviteter

Status: Landsstyret godkjente i 2025 nye bestemmelser mot korrupsjon.

5

Mål: Fullføre Miljøfyrtårn-sertifiseringen av de tre distriktene som ikke var sertifisert ved årsslutt i 2024.

Status: I dag er fortsatt 10 av 13 distrikt miljøfyrtårnsertifisert, med planlagt sertifiseringen av de siste tre distriktene i første halvår av 2026. Dette målet har vi derfor ikke klart. Derimot har Nasjonalkontoret blitt resertifisert, og Røde Kors Tøy og tekstil er i denne prosessen også blitt sertifisert. Det betyr at alle Røde Kors' datterselskap er fra start av 2026 miljøfyrtårnsertifisert.

6

Mål: Utarbeide plan for hvordan organisasjonen skal forstå, definere og jobbe mot det overordnede målet: «...arbeide for at vi har et klimafotavtrykk nærmest mulig netto null innen 2040, samtidig som vi ivaretar vår beredskapsevne.» som er vedtatt i vårt handlingsprogram for 2024-2026

Status : Å etablere en strategi for netto null 2040 er et pågående arbeid i organisasjonen som arbeides med i flere ledd. Strategien er under utvikling.

Prosessmål for kommende år

1

Øke mengden kontrakter i kontraktsystemet med 15 % ved årsslutt.

2

Følge opp funn og negative effekter som ble oppdaget på to fabrikker i Kina. Rette forhold som det er mulig å korrigere med en gang, samt overvåke og følge opp forhold mot leverandørene.

3

Gjennomføre en aktsomhetsvurdering av renholdsleverandører på store Røde Kors lokasjoner

4

Etablere en plan for et antikorrupsjonsprogram, for å operasjonalisere de nye bestemmelsene mot korrupsjon.

5

Fullføre Miljøfyrtårn-sertifiseringen av de tre distriktene som ikke var sertifisert ved årsslutt i 2024.

6

Ferdigstille plan for hvordan organisasjonen skal forstå, definere og jobbe mot det overordnede målet: «...arbeide for at vi har et klimafotavtrykk nærmest mulig netto null innen 2040, samtidig som vi ivaretar vår beredskapsevne.», vedtatt i vårt handlingsprogram for 2024-2026.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringsystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.rodekors.no/innkjop/>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

Røde Kors kommuniserer kravene vi setter til oss selv og samarbeidspartnerne våre på <https://www.rodekors.no/innkjop/>.

Røde Kors sine bestemmelser, reglementer og innkjøpsvilkår ivaretar organisasjonens krav til menneskerettigheter, arbeidsforhold, antikorrupsjon, dyrevelferd og miljø. Styringsdokumentene definerer også våre krav til ansatte, leverandører og andre interessenter, som donorer og samarbeidspartnere.

Etikkerklæringen for ansatte, leverandører og samarbeidspartnere er basert på Genève-konvensjonene, FNs verdenserklæring om menneskerettigheter, FNs veiledende prinsipper om næringsliv og menneskerettigheter, FNs konvensjoner om klima, mangfold, rettigheter og diskriminering, herunder Parisavtalen, FNs barnekonvensjon og ILO-konvensjonene, Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen og Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven).

For å påse at kravene Røde Kors setter til seg selv blir fulgt i hele verdikjeden, gjennomfører Røde Kors årlig internrevisjoner, risikokartlegging og aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer. Dersom vi oppdager avvik, vil de følges opp internt av de relevante fagområdene, og vi vil gå i dialog med våre samarbeidspartnere for å rette opp i forholdet. Hvis vi ikke oppnår dialog og åpenhet, vil vi i ytterste konsekvens avslutte aktiviteten og samarbeidet.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Landsmøtet er Røde Kors sin øverste myndighet og vedtar organisasjonens lover og strategi (Hovedprogrammet). Landsmøteperioden er tre år. Videre fastsetter landsstyret Røde Kors sine bestemmelser (policyer). Disse gjelder for hele organisasjonen. I tillegg kan generalsekretær beslutte reglement for ansatte.

Utviklingen av styrende dokumenter i Røde Kors gjøres av fagmiljøene som har kompetanse om det aktuelle fagområdet, koordinert med andre relevante fagmiljøer. Når dokumentet er utviklet til et førsteutkast, sendes det ut på høring, hvor andre berørte (råd, distrikter, lokalforeninger samt relevante ansattgrupper) får mulighet til å komme med sine innspill før beslutning hos henholdsvis generalsekretær eller landsstyret.

Lover, bestemmelser og reglement i Røde Kors gjøres tilgjengelig på vårt intranett, med egne fagsider, veiledere og kurs der dette er relevant. For lokale ledd er lokalforeningshåndboken benyttet som en guide til Røde Kors sine styrende dokumenter. For å minne organisasjonen på at reglene er der og skal følges, har organisasjonen flere fora hvor dette opplyses om, som fagsamlinger, møter, intranett og internavis.

Innkjøpsdokumenter er oversatt til engelsk og kommuniseres på intranett til alle ansatte og frivillige.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Vårt aktsomhetsarbeid er forankret i bestemmelser, rutiner og veiledninger som er tilgjengelige internt på Røde Kors sitt intranett. De viktigste dokumentene er tilgjengelige for allmenheten på <https://www.rodekors.no/innkjop/>

Aktsomhetsvurderinger før inngåelse av kontrakt:

Vi har følgende regler for aktsomhet før vi inngår en avtale om kjøp av varer og tjenester:

- Alle kjøp i Røde Kors skal følge de etiske reglene i innkjøpsbestemmelsene.
- Ved kjøp over 100 000 NOK skal leverandøren signere Røde Kors sine innkjøpsvilkår og skjemaet «Etikkerklæring for leverandører».
- Ved kjøp over 200 000 NOK skal Røde Kors sine standardkontrakter brukes. I tillegg skal alle kontrakter registreres i kontraktssystemet vårt. Kontraktveilederen setter den enkelte i stand til å bruke riktig kontrakttype. Kontraktene og tilhørende maler definerer standardkrav som ivaretar Røde Kors sin påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.
- Ved kjøp over 500 000 NOK skal innkjøpsprosessen følges fullt ut. Kjøpet skal dokumenteres, og sjekklisten for store kjøp må benyttes. Det er strengere krav til etisk dokumentasjon fra leverandøren.
- Ved kjøp over 1 000 000 NOK kreves en aktsomhetsvurdering av leverandøren og leverandørens verdikjede. Leverandøren må signere et egenmeldingsskjema før signering av kontrakt. Skjemaet skal hjelpe Røde Kors å gjøre en risikovurdering av leverandøren.

Aktsomhetsvurderinger i kontraktperioden:

Ved kjøp over 1 000 000 NOK skal Røde Kors gjennomføre en aktsomhetsvurdering i kontraktperioden. I tillegg skal vi årlig gjennomføre et kontrollbesøk og/eller et aktsomhetsprosjekt av minimum én leverandør.

Fagområdet innkjøp på nasjonalkontoret bistår organisasjonen i arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Innkjøp samler inn relevante økonomiske data og gjennomfører risikoanalyser. Leverandører som Røde Kors handler med for 1 000 000 NOK eller mer i året skal automatisk være med i risikovurderingen til innkjøp.

Risikovurderingen legger grunnlaget for prioriterte områder. Prioriteringslisten tar hensyn til alvorlighetsgrad, påvirkning og mulighet for rettelse av negative effekter. Aktsomhetsrapporter og vurderinger i Røde Kors skal informeres om og lagres i arkiv. Vår årlige redegjørelse for aktsomhetsvurderinger publiseres både internt og eksternt.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Aktsomhetsvurderinger er forpliktet i bestemmelsene, som er underlagt Røde Kors sine lover. Disse lovene er godkjent av landsstyret og gjelder for alle i organisasjonen.

For nasjonalkontoret og distrikter er dette tydeliggjort i mandatet til innkjøp. For lokalforeningene er dette i tillegg spesifisert i lokalforeningshåndboken.

Bevilgninger blir vurdert ut fra hva midlene skal brukes til og blir stoppet dersom det vurderes at de etiske kravene som vi har til oss selv ikke blir fulgt i bruken av midlene.

For klima og miljø har Røde Kors en insentivordning hvor lokale ledd får midler hvis kjøpet er miljøvennlig.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

All nødvendig informasjon, som bestemmelser, reglement og veiledninger, er tilgjengelig og oppdatert på fagsidene og intranett. I tillegg må lokalforeningshåndboken alltid være oppdatert med rett informasjon.

All nødvendig informasjon om praktisk gjennomføring av aktsomhetsvurderinger er tilgjengelig og oppdatert på intranettet vårt. I tillegg synliggjør vi viktigheten av aktsomhetsvurderinger gjennom stands på landsmøtet og på fagdager eller andre møter i organisasjonen. Innkjøp på nasjonalkontoret bistår også med individuell opplæring og veiledning.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Hovedprogrammet 2023-2026, er vedtatt av landsmøtet og er førende for alle som er tilknyttet Røde Kors i Norge. Klima, miljø og bærekraft er forankret i Røde Kors sine strategier og handlingsplaner. Aktsomhetsvurderinger er ivaretatt i handlingsplanen for innkjøp og videre i vedlegget "*Handlingsplan for aktsomhetsvurderinger 2025*".

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Gjennom mål- og resultatstyring konkretiserer og følger vi opp Hovedprogrammet for å sikre at hele Røde Kors gjør det landsmøtet har besluttet. Fra og med 2023 har åpenhetsrapporten, med risiko og avdekkede negative effekter, blitt behandlet i landsstyret.

Røde Kors følger opp vår måloppnåelse som vist under.

Vi har resultatutviklingsmøter mellom distriktskontorene og nasjonalkontoret:

- Distriktskontorene rapporterer tre ganger årlig på status for måloppnåelse, samt på status for tiltak for å nå mål.
 - Rapporteringen danner grunnlag for resultatutviklingsmøter mellom distriktskontor og nasjonalkontoret.
- Formålet med resultatutviklingsmøtene er å ha dialog om gjennomføringen av HAPRO, handlingsprogrammet, samt sikre informasjon og styring mellom distrikts- og nasjonalkontor.

Oppfølging ved nasjonalkontoret:

- Ved nasjonalkontoret rapporterer måleierne, dvs. de som er ansvarlige for målene i hovedprogrammet (både nasjonalt og internasjonalt), tertialvis på status for måloppnåelse. Rapporteringen gjøres i styringssystemet Corporater.
- Rapporteringen inkluderer vurdering av risiko og risikoreduserende tiltak.
- Ledergruppen går gjennom status for avdelingenes handlingsplaner to ganger i året.

Rapportering til landsstyret:

- Nasjonalkontoret utarbeider tertialvis resultatrapport som redegjør for måloppnåelse og økonomisk status. Rapporten tar utgangspunkt i måleiernes rapportering i Corporater samt økonomisk status.
- Resultatrapporten behandles i landsstyret etter hvert tertial.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

Røde Kors stiller en rekke krav til sine leverandører, samarbeidspartnere, donorer og øvrige forretningsforbindelser. Kravene er sammenfattet i de tre dokumentene Innkjøpsvilkår, Etikkerklæring og Egenerklæring for leverandører. Hvilke av dokumentene som brukes overfor våre partnere styres av verdien på avtalen. For eksempel må vår avtalepart signere «Innkjøpsvilkår for leverandører», som legges ved alle våre forespørsler og kontrakter, når kontraktstørrelsen overstiger 100 000 NOK.

I innkjøpsvilkårene (punkt 12 Samfunnsansvar) er det krav om at leverandøren må utøve sin forretningsvirksomhet slik at den ikke bryter med internasjonale anerkjente standarder og regler knyttet til internasjonal humanitærrett, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, forbud mot bruk av barnearbeid, miljø og antikorrupsjon eller vilkårene i vår Code of Conduct. Innkjøpsvilkårene, inkludert vedlegg 1 Code of Conduct, utgjør «Etikkerklæring om samfunnsansvar for handel i og med Norges Røde Kors», og må signeres av vår avtalepart når kontraktstørrelsen overstiger 100 000 NOK.

For større kjøp og donasjoner som overstiger 1 000 000 NOK må alle avtaleparter fylle ut og signere vedlegg 2 til innkjøpsvilkårene: «Egenmeldingskjema for etisk og ansvarlig samarbeid med Røde Kors». I dette skjemaet ber Røde Kors om svar på en rekke spørsmål knyttet til menneskerettigheter, forretningsskikk, arbeidsvilkår, korrupsjon, klima, miljø.

For å verifisere at samarbeidspartnere og leverandører til Røde Kors vil opprettholde Røde Kors sine strenge standarder og verdier i avtaleperioden, er en aktsomhetsvurdering forpliktet i avtalen og i kravspesifikasjonen, som en avtalepart til Røde Kors må akseptere.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Røde Kors har ved hjelp av kontroller, årlige aktsomhetsvurderinger, revisjoner og varslingsportalen oppdaget flere forhold som må følges opp i rapporteringsåret.

De viktigste forholdene:

I arbeidet med aktsomhetsvurderinger av egen drift, hadde vi et mål om økt transparens og økt datainnsamling av våre avtaler. I praksis betyr dette at alle nye kontrakter skal registreres i kontraktssystemet. Statusrapporter gjennom året viser at vi lyktes delvis med dette og at det krever mer intern oppfølging. Derfor er målet videreført til neste år.

I 2025 innført Røde Kors et nytt ERP system. Det har vært utfordringer med konsolidering av rapporter fra tidligere og nytt regnskapssystem. Det gjør at vi har vært nødt til å gjøre noen estimater i siste tertial, og videreføre trender fra de første åtte månedene. Dette er forhold som må rettes i løpet av året.

Røde Kors har de siste årene profesjonalisert arbeidet med aktsomhetsvurderinger, noe som gjør at risiko for negativ påvirkning avdekkes tidligere. Dette krever løpende oppdateringer av styrende dokumenter, verktøy og rutiner for informasjonsinnhenting og oppfølging.

Arbeidet er ressurskrevende og innebærer prioriteringer. Enkelte undersøkelser og prosjekter er derfor utsatt og må følges opp senere. Det er også sannsynlig at det fortsatt finnes risiko i leverandørkjeden som ikke er fullt kartlagt.

Stedlig aktsomhetsvurdering i leverandørkjeden:

En stedlig aktsomhetsvurdering gjennomført på to fabrikker i Kina avdekket at Røde Kors har negativ påvirkning i deler av leverandørkjeden. Undersøkelsen ble gjennomført gjennom samtaler med Røde Kors sin leverandør, leverandørens leverandørkjede, og ved intervjuer av både fabrikk ledelsen og de som jobbet på fabrikk.

Funnene krever korrigerende tiltak og tett oppfølging i samarbeid med leverandørene. De viktigste funnene er:

- Negative HMS-forhold som må rettes opp raskt.
- Ledere har manglende forståelse for de etiske reglene og forholdene i egen drift.
- Arbeidere har og sier at de ønsker en 10-timers arbeidsdag.
- Det er lite fokus og informasjon om fagorganisasjoner.

Varsling og varslingsaker i organisasjonen:

Røde Kors ønsker en svært lav terskel for å melde fra om forhold en mener bør følges opp. Organisasjonen har etablert systemer som skal gjøre det enkelt å si fra.

I 2025 har vi mottatt totalt 141 saker i varslingsportalen, 6 av disse har internasjonal opprinnelse. Det ble avdekket kritikkverdige forhold i 15 saker. Vi mottar også noen varsler utenfor varslingsportalen.

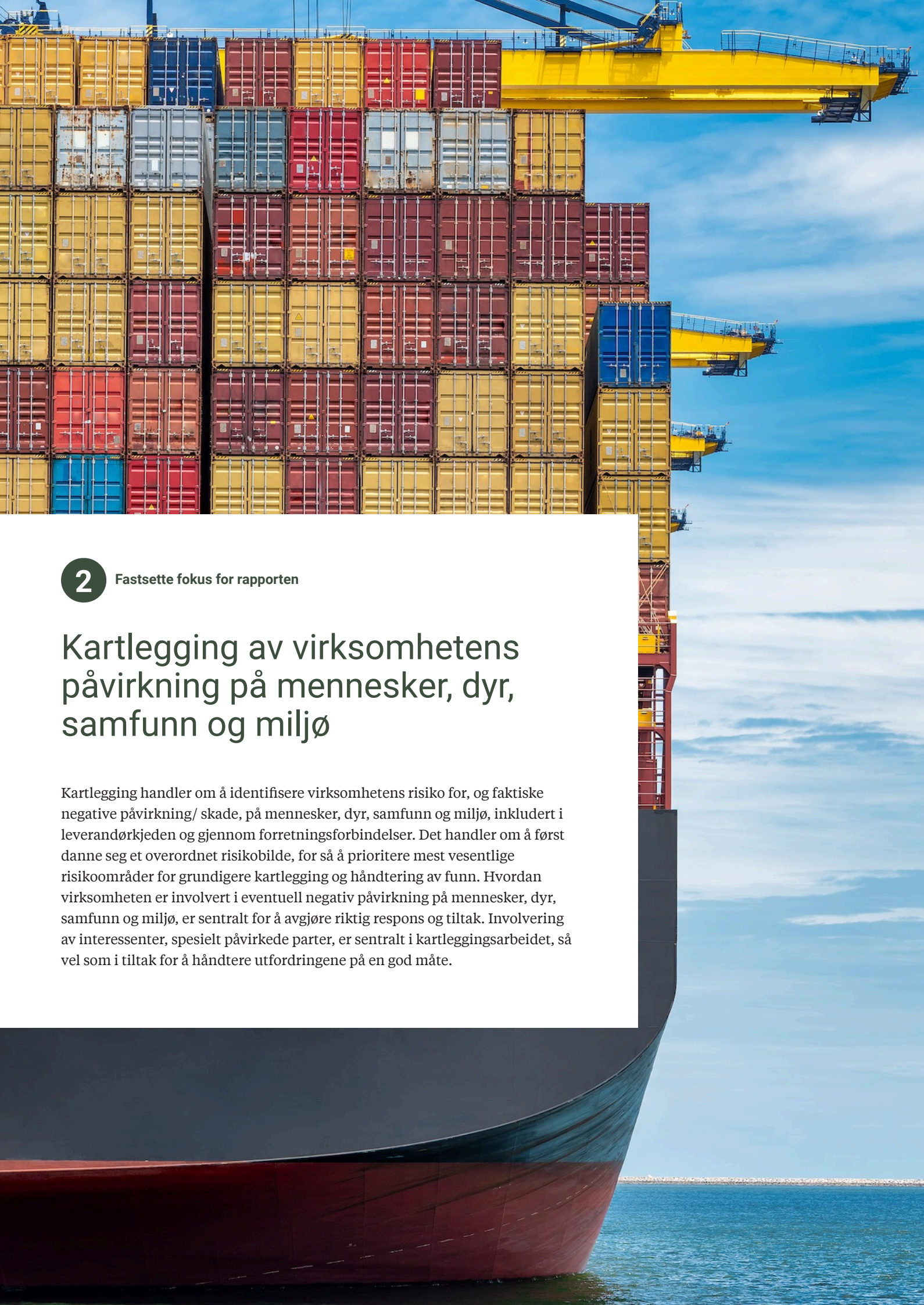
Alle henvendelser til varslingsportalen <https://www.rodekors.no/om/kontakt/varsling/> omtaler vi som varsler uavhengig av sakens karakter. Det betyr at ikke alle henvendelser er å regne som varsel i henhold til loven. Lav terskel for å si i fra i Røde Kors gjør at vi får større innsikt i det som skjer, og med det mulighet til å kartlegge risikoområder bedre og til slutt rette opp der det skulle være nødvendig.

Vi har også mottatt varsler knyttet til korrupsjon og økonomisk mislighold nasjonalt og internasjonalt. Ved nærmere undersøkelser har ingen av de nasjonale sakene resultert i ytterligere oppfølging. Internasjonalt har vi ni pågående saker som fortsatt er til undersøkelse ved årsslutt.

Alle henvendelser/varsler som mottas er saksbehandlet i henhold til organisasjonens veiledere for behandling av varslingssaker. Veilederne omhandler rutiner for behandling av varsel som omhandler ansatte (jfr. Arbeidsmiljølovens §2A), i tillegg til varsling og håndtering av kritikkverdige forhold som omhandler frivillige og tillitsvalgte.

Det varsles på mange ulike forhold. Alle kan varsle både i og utenfor organisasjonen. I varslingsportalen mottar vi varslinger fra deltagere, publikum, givere, frivillige og ansatte. Varslingsportalen er også tilrettelagt for anonym varsling.

Varslingssaker løses hovedsakelig ved konflikthåndtering gjennom dialog, sanksjoner etter §10 i lover for Norges Røde Kors, advarsel eller personalsaker.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Vi har ikke tilstrekkelig informasjon for å gjøre gode vurderinger på den totale risikoen i verdikjeden		Globalt
Brudd på rettighetene til arbeidere som syr hjelpekorpsuniformer	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Arbeidstid	Kina
Brudd på rettighetene til arbeidere som rengjør våre lokasjoner	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid	Globalt Norge

På store kjøp kartlegger vi opprinnelsesland, bransje, produkttype og andre risikofaktorer. Dette gjør at vi kan analysere de etiske risikoene på rett nivå. Risikofaktorer som Røde Kors er særlig opptatt av er arbeidsforhold, lønnsvilkår, mindreårig arbeidskraft, menneskerettigheter, internasjonal humanitærrett, korrupsjon og økonomisk mislighold, diskriminering, samt klima og miljø.

Blant det som legges til grunn for vurderingen er FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, OECDs veileder for aktsomhetsvurdering for ansvarlig næringsliv, DFØs høyrisikoliste og Etisk Handel sin ressursdatabase. Videre har vi etablert interne retningslinjer for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og hva de som kjøper inn skal være særlig oppmerksomme på ved noen bransjer og produkter.

Den årlige risikoanalysen viser at vi har flere risikoer i vår verdikjede. Risikoene og vår mulighet til påvirkning varierer. Under er en liste over produkter og bransjer som utgjør en stor risiko for negative effekter på mennesker, samfunn og miljø, og som Røde Kors har prioritert ut fra vår mulighet til å påvirke.

1. Røde Kors Hjelpekorps, delegater og ansatte bruker uniformer og profileringstøy. Bransjene innenfor tøy og tekstil kan gå for produksjonsmetoder som er raske, billige og skadelige for mennesker, samfunn og miljø. Arbeidstakere i disse bransjene er mer sårbare for å bli utsatt for tvang, blant annet på grunn av lav sosial status

og et vanskelig arbeidsmarked. De mest vanlige risikoene i bransjen er lange arbeidsdager, vanskelige arbeidsvilkår, barnarbeid, manglende sikkerhet samt håndtering av farlige kjemikalier.

2. Alle Røde Kors sine lokasjoner benytter renholdstjenester. Det er dokumentert brudd på menneskerettigheter og arbeidsvilkår innenfor bransjen renhold.

Røde Kors har valgt å prioritere risikoområdene tøy og tekstil samt renholdstjenester for de kommende årene. I tillegg til dette prioriterer Røde Kors klima og miljø samt egen aktsomhet i styringsverktøy og prosesser, siden dette er verktøy som kan påvirke en større del av samfunnet gjennom Røde Kors sine kjøp.

I prioriteringen av hvilke risikoområder som Røde Kors skal fokusere på har vi tatt hensyn til:

- Sannsynligheten for negative effekter i bransje og produkt.
 - Alvorlighetsgraden hvis Røde Kors finner negative effekter av sitt humanitære arbeid.
 - Muligheten Røde Kors har til å påvirke forholdene, og til å inngå et samarbeid for oppretting av skaden hvis brudd skjer.
-

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den risikoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

a)

Røde Kors har en egen rutine og veiledning for aktsomhetsvurderinger som legger føringer for kartlegging og identifisering av risiko. I det daglige arbeidet er kartlegging og identifisering av risiko en del av innkjøpsprosessen og ivaretas blant annet via sjekklisten for innkjøp, i innkjøpsvilkår og i standardmalene våre.

Røde Kors gjennomfører årlig en risikovurdering av alle leverandører. Vi henter ut en samlet oversikt over alle kostnader og prioriterer risiko basert på alvorlighetsgraden for Røde Kors, samfunnet, mennesker og miljø. Jo større et kjøp er, desto høyere risiko er det antatt å ha. Kartleggingen bygger videre på det vi har identifisert tidligere år.

Vi vurderer informasjon vi har fått gjennom forhandling og/eller forvaltning av kontrakter opp mot kriteriene i innkjøpsvilkårene, etikkerklæringen for leverandører og egenerklæringen for leverandører. Hver leverandør får en risikokarakter som hjelper oss med å prioritere tiltak. I tillegg vurderer vi Røde Kors sin mulighet for å påvirke leverandøren og gjennomføre forbedringstiltak som gir ønsket effekt.

Røde Kors vurderer også sin egen aktsomhet årlig og registrerer forløpende mistanke om negative effekter ved egen drift. Tiltak kreves når et registrert forhold ikke kan rettes umiddelbart, vurderes som en vedvarende risiko og innebærer tilstrekkelig konsekvens for Røde Kors, mennesker, samfunn eller miljø. All risiko som krever tiltak registreres i en risikoliste, der vi vurderer vesentlighetsgrad, sannsynlighet for skade og prioritet. Risikolisten følges opp kontinuerlig.

Andre risikoreduserende tiltak:

- Innkjøpsprosessen og innkjøpsmanualen veileder alle som kjøper inn på vegne av Røde Kors gjennom hele kjøpet, og viser hvilke risikoreduserende tiltak som er hensiktsmessige. Videre beskriver innkjøpsmanualen og rutinen for aktsomhetsvurderinger hvordan vi identifiserer risiko ved ulike produkter og bransjer.
- Ved innhenting av tilbud må tilbydere akseptere Røde Kors sine innkjøpsvilkår, inkludert etikkerklæring for leverandører og en egenerklæring om leverandørens policy og identifisert risiko.
- Røde Kors rapporterer årlig etter åpenhetsloven og mottar tilbakemeldinger om forbedringspunkter fra Ethisk handel Norge.
- Internrevisjon gjennomføres hvert år, der vi vurderer om vi har tilstrekkelige rutiner og prosesser, og om disse faktisk følges.

b)

De minste lokalforeningene i Røde Kors er ikke med i denne kartleggingen. Alle lokalforeninger og distrikter er sin egen juridiske enhet, og de styrer sine egne regnskap. Disse har ikke regnskapet i samme ERP løsning som resten av organisasjonen. Risiko for negative effekter på mennesker, samfunn og miljø er vurdert til lav for disse lokalforeningene da det i hovedsak gjelder småkjøp.

c)

Vi sammenstiller årlig data fra økonomisystemet, kontraktssystemet og informasjon som samles inn gjennom kjøpsprosessen. I tillegg innhenter vi utfyllende opplysninger om de største leverandørene våre. Eventuelle mangler i dokumentasjon følges opp gjennom direkte henvendelser.

Følgende interne og eksterne interessenter kan bli kontaktet: våre leverandører; interne avdelinger, distrikter og lokalforeninger; Røde Kors sine aksjeselskap; kunnskapsorganisasjoner og andre eksterne fagmiljøer; samt aktører som deltar i markedsdialoger gjennom innkjøpsportalen Mercell. Eksempler på informasjon som innhentes: leverandørens rapportering etter åpenhetsloven; interne vurderinger av leverandører, produkter og bransjer; samt kunnskap fra eksterne fagmiljøer om markedsforhold og risikoer.

d)

Røde Kors mangler informasjon om kontrakter som er inngått ute i lokale ledd og i noen aktiviteter. Det er et pågående arbeid å samle all informasjon i kontraktssystemet, hvor vi har en ambisjon om å øke mengden kontrakter med 15%. Målsettingen er at kontraktssystemet på sikt skal inneholde en fullstendig oversikt over alle kontraktene.

Dette gjør vi fordi:

- Vi har behov for å vite at Røde Kors har oversikt over risikoen i verdikjeden.
- Det vil hjelpe oss å gjøre gode vurderinger og prioriteringer i aktsomhetsarbeidet.
- Det er tidkrevende og i noen tilfeller ikke mulig å samle leverandørdata gjennom økonomisystemet, og dette bør lagres på en slik måte at flere får tilgang til informasjonen.
- Vi har mange juridiske enheter med egen leverandørinformasjon. Det gjør det vanskelig å få oversikt over all risiko på tvers dersom ikke dette er lagret i ett sentralt system.
- Det er behov for å bygge opp kompetanse om de forskjellige bransjene og hver leverandørs verdikjede.
- Aktsomhetsvurderinger og mistanke om negative forhold er fulgt opp i flere deler av organisasjonen og har tidligere vært avhengig av hvilken avdeling, funksjon og fagområde som er involvert.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

Vi har identifisert risiko for negativ påvirkning i deler av Røde Kors' leverandørkjede som ikke kan følges opp nærmere. Dette håndteres gjennom særlige krav til varsomhet ved kjøp av produkter og tjenester fra bransjer med risiko for brudd på våre bestemmelser.

Se mer om hvilke regler Røde Kors setter i sine samarbeid på www.rodekors.no/innkjop.

Følgende risiko bør nevnes:

Røde Kors opererer globalt og gjennomfører innkjøp i markeder med høy risiko for etiske brudd. Det kan tidvis være vanskelig å innhente tilstrekkelig informasjon til å gjennomføre grundige aktsomhetsvurderinger og etiske beslutninger.

Røde Kors opererer i markeder med dokumentert risiko for negative effekter og må derfor gjøre tydelige prioriteringer i risikohåndteringen. Der humanitær nytte vurderes å veie tyngre enn mulige negative konsekvenser, skal dette begrunnes og godkjennes av riktig beslutningsnivå.

Hjelpekorpsset, feltsalg og nasjonale aktiviteter benytter kjøretøy i sitt arbeid. Disse har komplekse leverandørkjeder med komponenter produsert i markeder med høy risiko, noe som gjør kartlegging krevende og kan føre til manglende gjennomslutning og økt risiko for misligheter.

Siden Norge ikke er selvforsynt med drivstoff, er sporing av opprinnelse og leverandørkjede viktig for å unngå brudd på arbeidsforhold. Drivstoff innebærer betydelig helse- og ulykkesrisiko samt miljøpåvirkning som kan ramme lokalbefolkning i Norge og internasjonalt.

Røde Kors er avhengig av systemstøtte og IKT-verktøy og er i en pågående digitaliseringsprosess. Enkelte eldre avtaler og systemer kan innebære risiko, samtidig som bransjen gir begrenset påvirkningskraft. Det er derfor viktig å vurdere leverandørvalg og stille tydelige etiske krav i kravspesifikasjon og utvelgelse. Videre er produksjon av IT-komponenter og -produkter ofte i utsatte markeder, hvor det er dokumentert risiko for brudd på arbeidernes rettigheter, som lave lønninger, tvungen overtid og fagforeningsmotstand. Risikoen vurderes som lavere ved montering enn ved produksjon av komponenter.

Røde Kors bruker produkter der produksjonen kan innebære håndtering av helseskadelige stoffer, med risiko knyttet til kjemikalier, støv og gasser. Dette gjelder særlig innen industri, maling og vedlikehold.

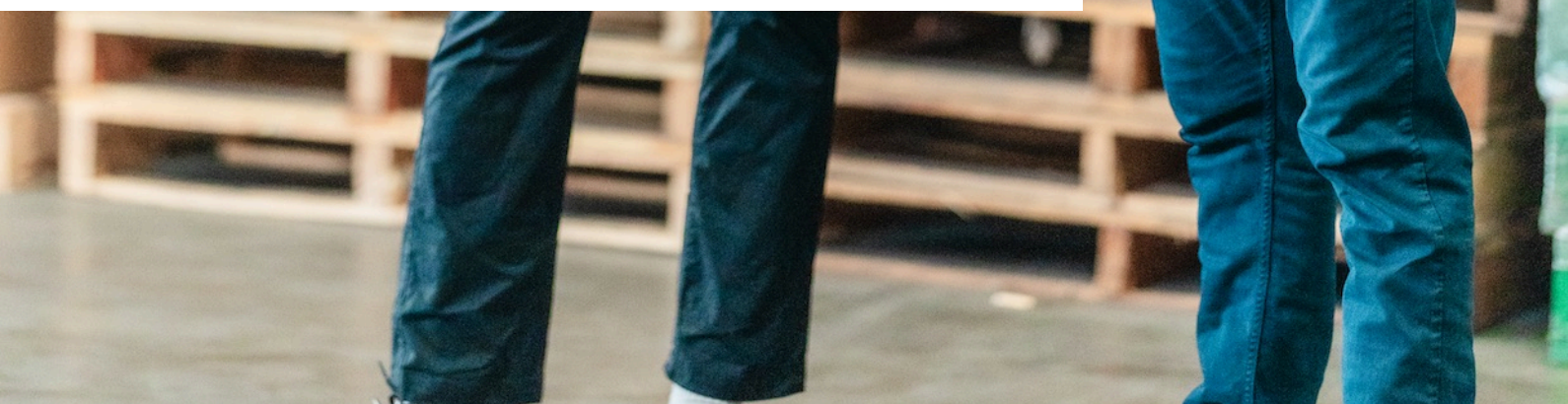
Organisasjonen benytter blant annet skallbekledning i redningsoppdrag og engangsprodukter som plasthansker. I hjelpekorpsets uniform er Gore-Tex erstattet med eVent, som er PFAS-fritt. Selv med dokumentert PFAS-fritt materiale gjenstår det risiko knyttet til manglende full kartlegging av leverandørkjeden, inkludert mulig bruk av helse- og miljøskadelige stoffer. Risikoen kan blant annet gjelde produksjon, avfall, mikroplast, leverandørkjeder og begrenset langtidsdokumentasjon.

Bruk av bomull innebærer miljøbelastning og risiko knyttet til menneskerettighetsbrudd, særlig i Xinjiang-regionen. Selv om våre leverandører oppgir bruk av sporbar, økologisk og GOTS-sertifisert bomull, kan ikke Røde Kors utelukke at det er en risiko i leverandørkjeden.

3**Håndtering av prioritert påvirkning**

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

Overordnet mål :	<p>Vi har ikke tilstrekkelig informasjon for å gjøre gode vurderinger på den totale risikoen i verdikjeden</p> <p>Røde Kors skal ha tilstrekkelig informasjon om alle avtaleforhold for å kunne gjennomføre gode risikovurderinger og analyser av negative effekter på mennesker, samfunn og miljø.</p>
Status :	<p>I 2025 oppnådde vi målet om en 15% økning av antall kontrakter i kontraktssystemet. Et konkret mål for økningen i registrerte kontrakter gir oss en målbar oversikt over utviklingen, og vi viderefører derfor dette målet i 2026. Arbeidet med å registrere kontrakter krever en kontinuerlig oppfølging, og vi fortsetter arbeidet med å finne kontrakter som vi enda ikke har oversikt over.</p>
Mål i rapporteringsåret :	<p>Øke antall registrerte kontrakter i kontraktssystemet med 15 % ved årsslutt.</p>

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

I andre halvdel av 2025 så fikk vi økte ressurser, som har bidratt til registrering av kontrakter for de lokale leddene. Vi har økt antall internasjonale kontrakter, samt kontrakter fra lokalforeninger. Økt støtte fra innkjøpsteamet har også ført til at vi øker kvaliteten på informasjonen vi samler inn.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Ved å gjøre informasjon fra avtaleinngåelser mer tilgjengelig for organisasjonen, forventer vi økt bevissthet om de etiske kravene og større åpenhet over tid. Samtidig vil dette etablere en mer varig og systematisk metode for å samle inn informasjon, og legge til rette for bedre analyser og beslutninger.

	Brudd på rettighetene til arbeidere som syr hjelpekorpsuniformer
Overordnet mål :	Alle som produserer hjelpekorpsets uniformer skal ha levelønn og gode arbeidsvilkår.
Status :	Vi startet et prosjekt med leverandøren av hjelpekorpsuniformer høsten 2024. I 2025 gjennomførte vi en aktsomhetsvurdering i Kina, med besøk til to fabrikker i Kina. Vi har etablert forbedringspunkter til oppfølging sammen med leverandøren.
Mål i rapporteringsåret :	<p>Fremover skal vi følge opp at de oppfølgingspunktene som er avtalt med leverandøren blir gjennomført og fulgt, med særlig oppmerksomhet rundt de forholdene som ble oppdaget på fabrikkbesøkene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi skal følge opp vår leverandør gjør avtalte aktiviteter, og overvåke at aktivitetene får de ønskede resultatene og/eller reduserer risiko i verdikjeden. - Vi skal påse at leverandøren gjør avtalte aktiviteter mot sine underleverandører, samt bidra med vår kunnskap i arbeidet, samt bistå i oppfølging mot tredjepart, eksempelvis næringslivsorganisasjoner.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Vi har følgende overordnede forhold å følge opp i årene som kommer:

- Oppfølging av kunnskapsnivået til ledelsen til underleverandør, at de får tilstrekkelig informasjon og opplæring om styringsdokumenter og de etiske kravene som de må ha, og må følge opp, i egen organisasjon.
- Mangler og feil ved HMS er korrigert og rettet opp. Nødvendige kontrollmekanismer er iverksatt.
- Arbeiderne på fabrikkene skal ha en forståelse av sin egen arbeidstid, og hva det kan bety for dem. Eksempelvis at de jobber to timer planlagt overtid daglig.
- Arbeiderne skal få informasjon om fagorganisering uten risiko for negative konsekvenser fra ledelsen

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Røde Kors skal redusere risiko for at det er negative effekter i verdikjeden til hjelpekorpsset sine uniformer. De negative effektene skal være mindre og det som det er mulig å gjennomføre aktiviteter på, skal være igangsatt og/eller gjennomført.

	Brudd på rettighetene til arbeidere som rengjør våre lokasjoner
Overordnet mål :	De som arbeider på Røde Kors' lokasjoner, og som inngår i Røde Kors sin verdikjede, skal ha akseptable arbeidsvilkår og arbeidsforhold.
Status :	Røde Kors startet i 2024 et prosjekt, som har til hensikt å kartlegge renholdstjenester på de store Røde Kors lokasjonene og arbeidsforhold blant disse. Prosjektet ble utsatt for å prioritere nye renholdsavtaler på de to største lokasjonene. Prosjektet fortsettes i 2026.
Mål i rapporteringsåret :	Røde Kors ønsker å sikre at vi har en oversikt over hvem som vasker på de store Røde Kors-lokasjonene, og få innsikt i risiko for negative effekter på arbeidsvilkår og arbeidsforhold som disse kontraktene har. I tillegg ønsker vi å gjennomføre stikkprøver for å gå dypere ned i noen forhold.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

- Kartlegge alle renholdskontraktene på de største lokasjonene i Røde Kors,
- Avklare om det er stilt nødvendige krav og gjennomført tilstrekkelige aktsomhetsvurderinger før avtalene ble inngått.
- Gjøre vurderinger av de etiske forholdene med særlig fokus på arbeidsvilkår og arbeidsforhold.
- Følge opp negative effekter som vi avdekker og gå i dialog med leverandørene om å samarbeide om gjenoppretting.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer at Røde Kors får en bedre oversikt og trygghet for at alle kontrakter og leverandører som utfører renhold på våre største lokasjoner er aktsomhetsvurdert, med den hensikt å redusere risikoen for at personer som utfører renhold hos Røde kors ikke har tilstrekkelige arbeidsvilkår og arbeidsforhold.

3.B Andre tiltak for å håndtere risiko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Norges Røde Kors anerkjenner at drift og humanitær innsats også kan ha negative klima- og miljøkonsekvenser. Derfor har vi forpliktet oss til å møte og redusere de humanitære konsekvensene av klimakrisen, og til å redusere eget klima- og miljøfotavtrykk. Vår forpliktelse til å beskytte klimaet og miljøet er en del av verdens kollektive innsats for å møte felles mål, herunder Paris-avtalen fra 2015 og FNs bærekraftsmål. Vi som organisasjon må sette realistiske, men ambisiøse målsettinger og tiltak for å bidra til dette.

En viktig del av dette arbeidet er å definere hva utslippskutt innebærer for en organisasjon som Røde Kors. På landsmøtet i 2023 ble det vedtatt at organisasjonen i perioden 2024-2026 skal: «Risikovurdere klima- og miljøkonsekvenser av tiltak vi innfører, redusere miljøavtrykket vårt og arbeide for at vi har et klimafotavtrykk nærmest mulig netto null innen 2040, samtidig som vi ivaretar vår beredskapsevne.» I 2025 er det påbegynt arbeid for å utrede hva dette innebærer for organisasjonen. Dette fortsetter ut i 2026 og skal være overbygningen for den videre satsningen på klima og miljø i Røde Kors. Basert på resultatet av denne utredningen skal det utvikles en strategi for å gradvis redusere utslipp mot 2040, samtidig som vi ivaretar vår humanitære kapasitet og beredskapsevne.

I 2025 er Røde Kors blitt en del av Det internasjonale forbundet av Røde Kors- og Røde Halvmåneforeninger (IFRC) sin satsning Climate Champions 2025-2027. Climate Champions-initiativet ble lansert av IFRC i 2023 og har som mål å samle kunnskap og lederskap fra 20 utvalgte nasjonalforeninger i en toårs-periode for å heve klimaarbeidet i bevegelsen. Initiativet har som formål å styrke nasjonalforeningenes rolle som foretrukne samarbeidspartnere for myndigheter, fremme læring på tvers av regioner og sikre representasjon på nasjonalt, regionalt og globalt nivå. I perioden 2025-2027 er Norge valgt ut sammen med nasjonalforeningene i Etiopia, Gambia, Ghana, Kenya, Madagaskar, Belize, Dominikanske Republikk, Chile, Ecuador, Fiji, Pakistan, Filipinene, Vanuatu, Storbritannia, Georgia, Tyrkia, Egypt, Irak, Libanon og Qatar.

Som Climate Champion bes hver nasjonalforening levere en overordnet plan som viser hva nasjonalforeningen prioriterer innenfor sitt klimaarbeid i perioden. Norges Røde Kors' tre overordnede prioriteringer er 1) Strategisk påvirkningsarbeid inn mot FNs klimaforhandlinger og relevante nasjonale politiske prosesser på klima, 2) Kommunikasjon for å få frem de humanitære konsekvensene av klimaendringene, øke aksept for klimatiltak og styrke Røde Kors' posisjon på klimafeltet og 3) Arbeide for å redusere Norges Røde Kors' miljø- og klimaavtrykk i tråd med landsmøtets vedtak.

I 2022 satte Røde Kors et mål om å installere solcelleanlegg på minst to av organisasjonens bygg innen 2026. Dette målet ble nådd i 2025, da det ble installert solceller på nasjonalkontoret i Oslo og på et av byggene ved senteret på Eidene. Flere lokalforeninger har investert i elbiler, og lokalforeningen Søgne Røde Kors har anskaffet Røde Kors' aller første elektriske snøskuter.

For å kunne identifisere våre største utslippskilder som kan ha negative klima- og miljøkonsekvenser utarbeider Røde Kors årlige klimaregnskap over utslipp i organisasjonen. I 2025 er det påbegynt arbeid med å styrke kvaliteten på regnskapet og øke mengden innsamlet data. Dette innebærer blant annet å samle inn tilbakemeldinger og forbedringsområder fra ulike distrikt i Røde Kors og videre forenkle rapportering av data for aktiviteter i lokalforeningene.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Røde Kors går inn i siste år i strategiperioden 2024-2026 hvor det ble vedtatt at organisasjonen i denne perioden skal «Risikovurdere klima- og miljøkonsekvenser av tiltak vi innfører, redusere miljøavtrykket vårt og arbeide for at vi har et klimafotavtrykk nærmest mulig netto null innen 2040, samtidig som vi ivaretar vår beredskapsevne.» I 2025 er det påbegynt viktig arbeid med å utrede hva nærmest mulig netto null innen 2040, samtidig som vi ivaretar vår beredskapsevne innebærer for organisasjonen. En hovedaktivitet i 2026 vil være å ferdigstille det påbegynte arbeidet fra 2025 for å utrede hva dette vedtaket innebærer for organisasjonen. Det innebærer blant annet å definere hvilke aktiviteter som er avgjørende for å ivareta vår beredskapsevne, både akuttberedskap og den humanitære kontinuitetsberedskapen. Dette vil bli en overordnet strategi for videre utslippskutt og arbeid med klima og miljø i organisasjonen fremover.

For å beregne klimagassutslippene i organisasjonen benytter Røde Kors Humanitarian Carbon Calculator (HCC) som er tilrettelagt klimagassberegning for humanitære organisasjoner. Dette verktøyet er iht. GHG-protokollen og er blitt benyttet siden lanseringen i 2022. I 2025 startet Røde Kors arbeidet med å styrke både datagrunnlaget og datadekningen for fremtidige klimagassberegninger. Vi er klar over at tidligere beregninger har hatt mangler i innsamlet data, og det er derfor et mål å øke både kvaliteten og omfanget av innsamlet data. Oppgaven med å styrke klimaregnskapet startet i 2025, og vil fortsette i 2026. Det vil gjøres en innsats for å samle mest og best mulig data for året 2025 slik at det kan bli et representativt baseline-år for Røde Kors. Dette er avgjørende for at klimaregnskapet skal gi en mest mulig korrekt framstilling av organisasjonens faktiske utslipp, og kunne bruke aktivt inn i en strategi mot utslippsreduksjon i organisasjonen. I tillegg rapporterer vi på klimagassutslipp i den årlige Miljøfyrtårn-rapporteringen for nasjonalkontoret og distriktskontorene.

Det har siden 2019 blitt satt fokus på å redusere utslipp fra reisevirksomheten i Røde Kors. Reisevirksomheten genererer et vesentlig utslipp for Røde Kors, og i 2023 ble det arbeidet med å forsterke kravene om å velge miljøvennlige reiser når vi kan, og unngå unødige flyreiser. Som et resultat av dette arbeidet ble det i 2024 vedtatt Bestemmelse for reiser i Røde Kors med forsterkede klimakrav. De siste årene har det oppstått flere utfordringer knyttet til målet om å redusere flyreiser i Røde Kors. De tidligere målene og metodene for å nå målet har ikke i tilstrekkelig grad tatt hensyn til at organisasjonen vokser som helhet og den globale situasjonen. Resultatet er en økning i flyreiser i 2025. Ettersom flyreiser utgjør en vesentlig del av ansattes klimagassutslipp i Røde Kors, vil det i 2026 settes nytt fokus på årsakene bak økningen i flyreiser i Røde Kors. Basert på disse undersøkelsene vil det ses på hvilke tiltak som er aktuelle for å redusere utslipp fra flyreiser.

Les mer om klima og miljø i Røde Kors: <https://www.rodekors.no/vart-arbeid/klimakrisen/>

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Alle forespørselsdokumenter er oppdatert med kravene i Handlingsplanen for klima og miljø for ansatte (2023–2026).

- Ved kjøp skal Røde Kors oppfordre til, og når det er formålstjenlig velge, bærekraftige og sirkulære løsninger. Dette innebærer at varer bør kunne brukes på nytt, repareres, renoveres eller gjenvinnes. Kravet gjelder også produkter som kjøpes inn for videresalg (nettbutikk) eller utdeling.
- For avtaler med en verdi over 1 000 000 kroner skal leverandøren beskrive hvilke miljøkrav og standarder de stiller til egen virksomhet, og fylle ut Egenerklæring for leverandører. I tillegg er det ønskelig at leverandøren dokumenterer relevant miljøsertifisering, for eksempel ISO 14001, ISO 9001, EMAS eller Miljøfyrtårn. Dette er lagt inn som obligatorisk informasjon i kontraktssystemet
- Leverandøren må beskrive hvilke miljøkrav og standarder de stiller til egen virksomhet og til sin verdikjede.
- Leverandøren må beskrive hvordan de arbeider for å kildesortere og redusere avfall, særlig engangsplast og unødvendig plastemballasje, der dette er relevant for leveransen.
- Det er ønskelig at leverandøren leverer null- og lavutslippsløsninger ved kjøp av kjøretøy og transporttjenester.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

I 2025 var det tre år siden første Miljøfyrtårn-sertifisering i Røde Kors. Miljøfyrtårn er et viktig initiativ for å sørge for at de største kontorene i Røde Kors har et bevisst forhold til eget klima- og miljøavtrykk, og det skaper gode vaner på kontorene. I 2022 var det nasjonalkontoret som var det første kontoret som ble sertifisert. Etter tre år må virksomheten resertifisere for å beholde sertifikatet i Miljøfyrtårn. I 2025 ble det derfor satt i gang nødvendig arbeid for å resertifisere nasjonalkontoret til Røde Kors, og i desember ble kontoret sertifisert for tre nye år. I resertifiseringen ble også datterselskapet Røde Kors Tøy og tekstil inkludert. Dermed er alle datterselskap i Røde Kors nå miljøfyrtårnsertifisert.

Ved utgangen av 2025 er 10 av 13 distriktskontor miljøfyrtårnsertifisert. Det er planlagt sertifisering av de resterende distriktskontorene innen juni 2026. Røde Kors sikter på å sertifisere de tre gjenstående distriktene i løpet av første halvår i 2026. Planlegging av dette er allerede satt i gang for de gjenstående kontorene.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Norges Røde Kors er medlem av Abelia, NHOs landsforening for kunnskapsbedrifter. Negotia avdeling Røde Kors har forhandlingsrett i Røde Kors sammen med Akademikerne. Negotia avdeling Røde Kors er del av Negotia i Yrkesorganisasjonenes sentralforbund (YS).

Røde Kors er omfattet av følgende sentrale tariffavtaler:

- Hovedavtalen mellom YS og NHO
- Funksjonæravtalen mellom Negotia og NHO
- Hovedavtalen Tekna

Organisasjonen har følgende særavtaler og administrative retningslinjer:

Hovedavtalen og Funksjonæravtalen er rammeavtaler som på en rekke punkter suppleres med lokale særavtaler og/eller administrative retningslinjer. Det er fremforhandlet følgende lokale særavtaler mellom Norges Røde Kors og Negotia avdeling Røde Kors.

Særavtalene som gjelder per 01.01.2024 er:

- Korte velferdspermisjoner
- Lønnspolitikk
- Arbeid på kveldstid, natt og i helg
- Arbeidstid og gjennomsnittsberegning av arbeidstiden
- Fleksibel arbeidstid
- Lønn under sykdom, foreldre-, svangerskaps- og omsorgspermisjon
- Overtid
- Reisetid ved tjenestereiser
- Resultatbasert lønn og tillegg for Feltsalg
- Samarbeid og medbestemmelse
- Tilgjengelighet utenom arbeidstid
- Tillitsvalgtes arbeidsforhold

I 2025 så har vi identifisert risiko i verdikjeden til produksjon av hjelpekorpsuniformer. At ansatte ikke får tilstrekkelig informasjon om muligheter til fagorganisering. Dette har medført at vi sammen med vår leverandør må følge opp at dette er forhold som blir rettet. Røde Kors vil bidra aktivt inn i det arbeidet, ved å stille krav til vår leverandør og bistå i påvirkningen av interessenter, eksempelvis ved å gå i dialog med norske fagorganisasjoner, som kan bistå oss i arbeidet.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Internt tilbyr vi opplæring for nye ansatte gjennom et obligatorisk introduksjonskurs og kurs i internasjonal humanitærrett (IHR). Begge kursene fokuserer på Røde Kors sine prinsipper og verdier. I tillegg får ansatte faglig oppdatering gjennom samlinger, avdelingsmøter med faglig innhold, samt fagspesifikke nettsider og veiledninger. Alle ansatte og frivillige signerer en etikkerklæring som forplikter dem til å følge kravene og standardene Røde Kors setter for egen virksomhet.

Ut mot leverandører bruker Røde Kors innkjøpsvilkårene (med vedlegg) som forpliktende dokument. Videre er det spesifisert krav i konkurransen, kontrakter og standardmaler. Vi bruker overordnet de samme vilkårene mot samarbeidspartnere, donorer og givere.

Røde Kors har flere prosjekter med næringslivet i Norge. Som samarbeidspartnere jobber Røde Kors med næringslivet og adresserer samfunnets humanitære behov med utgangspunkt i Røde Kors' prinsipper, FNs bærekraftsmål, ILO-konvensjonene og bedriftens kjernevirksomhet.

Røde Kors har flere samarbeid med næringslivet for å sammen skape verdi for enkeltmennesker og bidrar til en positiv samfunns effekt, samt et bærekraftig samfunn. Vi jobber for å øke engasjement og bidra til kompetanseutveksling hos næringslivspartnerne og medarbeiderne i verdikjeden. Det er mer utdypende informasjon om alle programmene til Røde Kors på www.rodekors.no.

I 2025 har vi samarbeidet med leverandøren, som produserer hjelpekorpsset sine uniformer, for å identifisere risiko og utvikle forbedringstiltak i forbindelse med produksjon i Kina. I 2026 vil samarbeidet fortsette for å øke kunnskapen om de sosiale forholdene hos ledelsen til disse selskapene og påse at arbeiderne på fabrikken får den informasjonen de skal ha om organisasjonsfrihet og arbeidstider.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Røde Kors har i 2025 etablert en bestemmelse mot korrupsjon. Bestemmelser i Røde Kors gjelder for alle i organisasjonen, inkludert de frivillige. I dette arbeidet ble det også besluttet å revidere reglementet som omfatter annen økonomisk mislighold. Reglementet er under revidering. I 2026 så starter vi også arbeidet med å utvikle et antikorrupsjonsprogram som er særlig tilpasset Røde Kors sine aktiviteter.

For leverandører og samarbeidspartnere er korrupsjon og bestikkelser håndtert i innkjøpsvilkårene. På kjøp over 1 million må også leverandørene fylle ut et vedlegg 2 som er et egenmeldingsskjema for leverandørene.

Det har vært økt kursing og fokus på bekjempelse av korrupsjon på tvers i organisasjonen de siste årene. Det er holdt interne foredrag og bevisstgjøring i Norge, og internasjonalt har det vært jevnlig forum. Korrupsjonsrisiko har også økt oppmerksomhet fra IFRC og ICRC, og det er årlig globale aktiviteter hvor nasjonalforeninger samles og diskuterer sine utfordringer. Utenlandsaktivitetene i Røde Kors har ressurser som følger opp forhold og risiko ute i felt.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

De som allerede er hardest rammet av fattigdom, vold og konflikt, blir også hardest rammet av klimaendringene. Å arbeide for et bedre klima og miljø er derfor tett knyttet til Røde Kors sitt oppdrag; å hindre og lindre menneskelig nød og lidelse. I det internasjonale arbeidet har Røde Kors forpliktet seg til å bidra til en sterkere respons på klimakrisen gjennom sine programmer og humanitære operasjoner, med særlig vekt på helsebehovene til mennesker som er rammet av kriser og klimaendringer.

Røde Kors har engasjert seg særlig i klimakrisen og som en del av Den internasjonale Røde Kors- og Røde Halvmåne-bevegelsen forplikter den norske Røde Kors-organisasjonen seg til å bremse den negative effekten klimaendringene har på mennesker og lokalsamfunn. Strategier og årlige handlingsprogram i Røde Kors har derfor tydelige mål og føringer for hva Røde Kors vil oppnå innenfor klima- og miljøsatsingen.

17. august 2021 undertegnet Norges Røde Kors Klimacharteret. Organisasjoner som slutter seg til charteret, forplikter seg til å redusere de humanitære konsekvensene av klimakrisen og til å redusere eget klima- og miljøfotavtrykk.

A man with short brown hair and a beard, wearing clear safety glasses with blue frames, is looking down and to the right. He is in a factory or industrial setting, with large metal structures and overhead lights visible in the background. The lighting is bright, coming from overhead fixtures.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

I Røde Kors er det landsmøtet, og landsstyret som har det overordnede ansvaret for at Røde Kors er ansvarlige. I den daglige driften har landsstyret delegert dette ansvaret til generalsekretæren, som igjen har delegert dette ansvaret til Økonomi- og administrasjonsavdelingen.

Det er Økonomi- og administrasjonsavdelingen, og innkjøp, som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger og hvordan dette gjennomføres i praksis. Innkjøp overvåker også effekten og resultatene av iverksatte tiltak i verdikjeden igjennom året. Negative effekter blir registrert i saksbehandlingssystemet, hvor progresjon og aktivitetene i saken blir fulgt opp.

De sakene som kommer igjennom varslingsportalen, følges opp av HR.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Røde Kors har engasjert en uavhengig part som gjennomfører internrevisjon årlig. Formålet er å sikre at vi overholder de kravene som vi setter til oss selv i bestemmelser, rutiner og prosesser, samt å vurdere og forbedre de styrings- og kontrolltiltakene som er etablert for risikostyring og måloppnåelse i organisasjonen. Internrevisjonen dekker hele organisasjonen, er ikke tilknyttet noe fagområde og har særlig fokus på prosesser, risikostyring og kontroll. Landsstyret fastsetter bestemmelsene for internrevisjonen, og internrevisjonen rapporterer til styret. Resultatene av internrevisjonen blir registrert som oppfølgingspunkter i styringssystemet Corporator.

I avtaleforhold har Røde Kors flere verktøy for å følge opp at leverandøren etterlever våre etiske krav:

- Våre leverandører og partnere må signere innkjøpsvilkårene og etikkerklæringen før kontrakt inngås. For store kjøp, må også egenerklæring for leverandører fylles ut, og der rapporterer de om egen ansvarlighet og negative forhold de har.
- Etiske krav er i tillegg inkludert i kravspesifikasjonen og i kontrakten. For produkter og bransjer med høy risiko diskuteres kravene særskilt i innkjøpsprosessen.
- Dersom leverandøren ikke imøtekommer Røde Kors sitt krav om tilsyn, eller en aktsomhetsvurdering i kontraktsperioden, kan dette i ytterste konsekvens føre til at kontrakten avsluttes.
- I de siste årene gjennomfører Røde Kors kontroller der det foreligger mistanke om negative effekter, og/eller når innkjøpet anses som særlig viktig.

Eksempler på forhold som vurderes årlig og om leverandøren kvalifiserer til en tilleggskontroll i kontraktsperioden er:

- bransjerisiko
- råvarer, produksjonsmetoder og bruk av kjemikalier
- arbeidsforhold, særlig der sårbare grupper er involvert
- virksomhetens administrative rutiner
- om leverandøren stiller tilstrekkelige etiske krav til seg selv
- mistanke om mislighold eller korrupsjon

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Røde Kors vil etterstrebe å ta ansvar for dialogen der dette er mulig og hensiktsmessig. Vi i Røde kors er selv ansvarlig for negative effekter vi har i vår verdikjede, og for at negative forhold blir rettet. Der skaden tilsier det, så vil vi gå i dialog med dem det gjelder.

Dialogen vil følge noen prinsipper:

- Røde Kors vil gå i dialog med interessenter om det som er avdekket, og hvordan best håndtere dette videre.
- Røde Kors vil påvirke så den negative påvirkningen stanses, forebygges eller opprettes dersom skade allerede har skjedd.
- Er Røde Kors direkte ansvarlig vil vi gå i dialog med arbeidere, fagforeninger, ledere, aktivitetsansvarlige eller andre representanter
- Der hvor skaden gjelder arbeidere i verdikjeden til en leverandør, er rutinen at Røde Kors går i dialog med leverandøren først for å rette opp i forhold og/eller skade. Videre vil Røde Kors overvåke at forholdene rettes opp og at de ønskede effektene skjer.
- Der hvor skaden gjelder arbeidere i verdikjeden til en leverandør, og leverandøren ikke gjennomfører avtalte aktiviteter og/eller ikke vil samarbeide om å rette opp i negative forhold, så vil Røde Kors gå direkte til dem det gjelder, og forsøke å samarbeide med dem i stedet.

Hvordan vi kommuniserer eksternt og internt om negativ påvirkning, vil være avhengig av hva som har skjedd, og hva den negative påvirkningen eller skaden gjelder. Dette kan eksempelvis være sensitiv informasjon for enkeltpersoner. Alvorlighetsgraden bestemmer videre hvilke aksjoner som gjøres, og sakens natur vil bestemme kommunikasjonsnivået og mulighetene Røde Kors har til å kommunisere. Røde Kors vil aldri oppgi personinformasjon eller gi informasjon som skader mennesker eller samfunn. Røde Kors vil heller aldri gi opplysninger om en leverandør til andre uten å særlig be om tillatelse til det.

Hvis noe kriminelt skjer, vil Røde Kors som en hovedregel anmelde forholdet. Hvis en donator har bevilget penger til en aktivitet, vil donator få en beskjed om forhold som er oppdaget.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Røde Kors rapporterer årlig om negative effekter i en åpenhetsrapport på innkjøp sine sider, <https://www.rodekors.no/innkjop/>. Røde Kors rapporterer årlig til Etisk handel i deres systemer.

Alle Røde Kors sine rapporter finner du på <https://www.rodekors.no/om/rapporter-publikasjoner/>.

På siden som omhandler klima og mennesker finner du informasjon om Røde Kors sine rapporter om klima og miljø: <https://www.rodekors.no/vart-arbeid/klimakrisen/>.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Kontaktinformasjon til innkjøp i Røde Kors står beskrevet på <https://www.rodekors.no/innkjop/>. Du kan også finne informasjon om ansvarlig kontakt i Åpenhetsrapportene til Røde Kors.

Alle kan kontakte Røde Kors for å få mer informasjon om hvordan faktiske og potensielle negative konsekvenser er håndtert. Innkjøp på nasjonalkontoret er et sentralt kontaktpunkt, hvor interne og eksterne kan henvende seg. Kontaktinformasjon er: innkjop@redcross.no

Ved at en sentral rolle har ansvaret, tilrettelegger Røde Kors for at hele organisasjonen drar nytte av henvendelsene vi mottar, kunnskap som samles inn, og at relevante forhold blir kartlagt, lagret, hensyntatt og delt. Alle henvendelser til Innkjop@redcross.no vil bli loggført i et system hvor saken behandles, overvåkes og følges opp. Videre gir systemet en mulighet for å rapportere på hendelser i etterkant og om disse er løst.

Røde Kors setter følgende krav til seg selv om hvordan de skal svare på henvendelser:

- Svaret og informasjonen skal gis skriftlig, og må være dekkende og forståelig.
- Røde Kors skal gi informasjon innen rimelig tid, og senest innen tre uker. Hvis Røde Kors vurderer informasjonsmengden som «uforholdsmessig byrdefullt», kan vi utvide fristen til to måneder. Dette skal i slike tilfeller informeres om.
- Dersom Røde Kors ser seg nødt til å avslå et informasjonskrav, vil Røde Kors informere om det rettslige grunnlaget for avslaget, klageadgangen og frister. Røde Kors vil opplyse om Forbrukertilsynet som tilsyns- og veiledningsorgan.
- Den som får avslag på et informasjonskrav, kan innen tre uker, fra avslaget ble mottatt fra Røde Kors, kreve å få en nærmere begrunnelse for avslaget. Denne begrunnelsen skal Røde Kors gi skriftlig, snarest mulig og senest innen tre uker etter at kravet er mottatt.

Dersom den informasjonen som etterspørres er gradert etter Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) eller er beskyttet etter Åndsverkloven, eller på annen måte kan skade personer eller samfunn, vil ikke Røde Kors opplyse om dette. Dette betyr eksempelvis at Røde Kors aldri informerer om private forhold eller detaljer om varslingssaker, forretningshemmeligheter, lisenser, leverandørinformasjon, utfordrer opphavsrett, eller gir fra seg personopplysninger, uten at det er gitt særlig tillatelse til dette. Røde Kors tar alltid hensyn til personlige, menneskelige, og forretningsmessige forhold i rapporteringen.

An aerial photograph of a lush green coffee plantation. Several workers are visible, scattered across the rows of coffee bushes, engaged in harvesting. The workers are wearing various colored clothing, including blue, red, and brown. The coffee plants are densely packed and show signs of being well-maintained. The overall scene is vibrant and active, capturing the essence of manual labor in agriculture.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Røde Kors har en rutine for å sikre gjenoppretting i tilfeller hvor virksomheten er årsaken til, eller medvirker til, negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø. Dette er forpliktet igjennom innkjøpsbestemmelsene som gjelder for alle i organisasjonen. Rutinen for hvordan dette skal gjennomføres er i innkjøpsmanualen som alle har tilgang til både på interne og eksterne nettsider.

Dette innebærer:

- Alle varsler skal håndteres med varsomhet, tas alvorlig og alltid bli besvart og fulgt opp.
- Alle gjenopprettingsaker skal dokumenteres og følges opp.
- Røde Kors vil først kartlegge graden av innvirkning, om vi er direkte årsak til, har forårsaket eller har medvirket til skaden.
- Alvorlighetsgraden må analyseres og dokumenteres.
- Aktiviteter skal være forholdsmessig til den negative effekten og/eller skaden som er avdekket.

I samarbeid om gjenoppretting skal Røde Kors sørge for:

- Så fremt det er mulig, skal situasjonen gjenopprettes til slik den var før skaden inntraff.
- Bistå interessenter til å følge de kravene som Røde Kors setter til seg selv og andre samarbeidspartnere.
- At det er tilstrekkelig samarbeid med interessenter for å redusere de negative effektene og skadene som er identifisert. Interessenter kan eksempelvis være interne aktiviteter og/eller samarbeidspartnere og leverandører.
- Røde Kors skal vurdere fremtidige tiltak så vi kan forhindre lignende hendelser.
- Røde Kors ønsker å kjenne effekten av arbeidet som gjøres med bedring av menneskerettigheter og arbeidsforhold i leverandørkjeden, og skal alltid kartlegge tidligere tiltak og effekten av disse for fremtidig læring.

Der Røde Kors oppdager negative forhold i egen verdikjede, men ikke selv har ansvar for gjenoppretting, skal Røde Kors gå i dialog med interessenter og berørte parter, og bruke sin innflytelse til å påse at gjenoppretting skjer. Røde Kors skal også følge opp forholdene så fremt dette er mulig. Det skal legges vekt på samarbeid med forretningspartnere og leverandører om deres ansvar for gjenoppretting, og hva Røde Kors skal og kan bidra med. Røde Kors skal kreve at den virksomheten det gjelder dokumenterer hva som gjøres, eksempelvis i form av erstatning, og hva langtidseffekten av tiltakene er.

Det skal være mulig å klage på iverksatte tiltak for alle berørte parter. Aksjonene som gjennomføres, skal samsvare med den negative skaden og effekten som er oppdaget.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Vi har i 2025 oppdaget flere forhold som Røde Kors ønsker å følge opp og gjenopprette, men arbeidet med gjenoppretting og å påse at vår underleverandør gjennomfører planlagte aktiviteter vil fortsette i 2026.

Det er ikke kjent for Røde Kors innkjøp at det er forhold som har medført en økonomisk erstatning for Røde Kors i rapporteringsåret. Det er heller ikke kjent at Røde Kors har oppdaget forhold som er livstruende.

De forholdene vi har oppdaget i 2025, vil kreve at vår leverandør og deres underleverandører endrer på rutiner og prosesser, og at det gis nødvendig opplæring, og dialog med nødvendige interessenter. Disse forholdene er kartlagt og aktiviteter er iverksatt. Røde Kors vil bidra med sine prosesser og rutiner, og vil bistå i interessant dialog hvis mulig. Røde Kors vil også følge opp forholdene og påse at forholdet forbedres, eller blir rettet umiddelbart hvis mulig.

Vedrørende produksjon av hjelpekorps uniformer:

1. Ledelsen som i selskapet og som gir ordre til produksjon av uniformer, skal sørge for at de har informasjon om styringsdokumenter og de etiske kravene som de skal ha i egen organisasjon og som de skal styre etter:

- Gjennomføre en opplæring av ledelsen for å øke forståelsen for de etiske forholdene.
- Følge opp med leder at de faktisk jobber etter de kravene de sier at de skal gjøre.
- Følge opp at de som mangler dokumenter får dette på plass.
- Røde Kors vil følge overvåke at det skjer endringer med sin leverandør og bidra med sin kunnskap.
- Overvåke at de etiske kravene skal ha en forankring igjennom hele selskapet og verdikjeden.

2. alle fabrikker og områder av fabrikkene ha tilstrekkelig HMS utstyr og informasjon:

- Det skal være tilstrekkelig og tilpasset førstehjelpsutstyr tilgjengelig på både hovedkontor og fabrikker
- Fabrikkene må vise at de har etablere rutiner for påfylling av førstehjelpsutstyr.
- Røde Kors førstehjelp hjelper leverandøren med å utforme rutinen og følger denne opp.
- Røde kors må overvåke aktiviteter og resultater.

3. alle arbeiderne skal være klar over sine egne arbeidsforhold og at deres arbeidstid på 10 timer, inkluderer to timer overtid hver dag.

- Arbeiderne må få en forståelse av sin egen arbeidstid, og at de faktisk jobber to timer planlagt overtid hver dag.
- Arbeiderne må få et valg om de ønsker å jobbe de ekstra to timene, slik at de forstår at det er frivillig.
- Følge opp arbeidslivsorganisasjoner, som kan ha påvirkning i Kina.

4. alle arbeidere skal ha informasjon om fagorganisering, og det skal ikke gi noen konsekvenser om de velger å organisere seg.

- Det må følges opp at arbeiderne får informasjon om at de kan organisere seg.
- Leverandøren og underleverandør må påse at arbeidere får informasjon om fagorganisasjoner
- Røde kors må påse at leverandøren overvåker at det ikke får noen konsekvenser for arbeiderne.
- Røde kors må bistå i dialogen med næringslivsorganisasjoner

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

Røde Kors varslingsportal er tilgjengelig på intranettsidene og nettsidene. Offentlig informerer Røde Kors om sin varslingsportal for både interne og eksterne på <https://www.rodekors.no/kontakt/varsling/>. På nettsidene til Røde kors finner du også en Veileder for håndtering og varsling av kritikkverdige forhold i Røde Kors.

Hvis forhold er av en slik art at den berørte ønsker å varsle utenfor det norske Røde Kors-systemet, så kan dette gjøres til det internasjonale forbundet, IFRC. IFRC sin Whistleblower protection policy, kan du finne her: <https://www.ifrc.org/document/whistleblower-protection-policy>.

IFRC sier følgende på sin hjemmeside om deres varslingsportal:

«The IFRC's Integrity Line reporting system is available for anyone to report any possible misconduct involving the IFRC and our Red Cross and Red Crescent Societies around the world.

[...]

The International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC) is fully committed to creating a safe, inclusive and dignified environment for the communities we serve, and for all our volunteers and staff.

[...]

Anyone can report any incident or misconduct that affects the integrity of IFRC personnel, assets or operations. This includes: fraud and corruption, sexual exploitation and abuse, harassment, child safeguarding, security incidents, health and safety, information security breaches and emblem misuse.

[...]

Here is how to report to IFRC: <https://www.ifrc.org/our-promise/do-good/report-concern>».

Kontaktinformasjon:

Røde Kors

Anne Opsund, fagleder innkjøp

anne.opsund@redcross.no